

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
19 – 20 ЖОВТНЯ 2021 р.**

**«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»**

м. Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції 19-20 жовтня 2021 року. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2021. – 369 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Мельник Ю.М. - д-р екон. наук, професор,
директор ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Купріна Н.М. – д.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Савенко І.І. – д.е.н., проф., Іванченкова Л.В. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Неустроєв Ю.Г. – к.е.н., доц.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ, РОЗВИТОК ТА СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ

Іванченкова Л.В., д.е.н., професорка
Хутак Артур Шир Ага, аспірант

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Розвиток цифрової економіки України полягає у створенні ринкових стимулів, мотивацій, попиту та формуванні потреб щодо використання цифрових технологій, продуктів та послуг серед українських секторів промисловості, сфер життєдіяльності, бізнесу та суспільства для їх ефективності, конкурентоздатності та національного розвитку, зростання обсягів виробництва високотехнологічної продукції та благополуччя населення.

На сьогодні здійснюється значна кількість освітніх заходів, спрямованих на формування цифрових навичок, проте вони не мають системного характеру, забезпечують формування лише окремих навичок та не вирішують питань низького рівня володіння цифровими навичками в суспільстві та обізнаності щодо цифрових прав громадян.

Концепцією розвитку цифрової економіки та суспільства України передбачено здійснення заходів щодо впровадження відповідних стимулів для цифровізації економіки, суспільної та соціальної сфер, усвідомлення наявних викликів та інструментів розвитку цифрових інфраструктур, набуття громадянами цифрових компетенцій, а також визначає критичні сфери та проекти цифровізації, стимулювання внутрішнього ринку виробництва, використання та споживання цифрових технологій [1].

Шлях до цифрової економіки пролягає через внутрішній ринок виробництва, використання та споживання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій.

У класичному розумінні поняття “цифрова економіка” означає діяльність, в якій основними засобами (факторами) виробництва є цифрові (електронні, віртуальні) дані як числові, так і текстові.

Цифрова економіка базується на інформаційно-комунікаційних та цифрових технологіях, стрімкий розвиток та поширення яких вже сьогодні впливають на традиційну (фізично-аналогову) економіку, трансформуючи її від такої, що споживає ресурси, до економіки, що створює ресурси. Саме дані є ключовим ресурсом цифрової економіки, вони генеруються та забезпечують електронно-комунікаційну взаємодію завдяки функціонуванню електронно-цифрових пристроїв, засобів та систем.

Цифровізація є визнаним механізмом економічного зростання завдяки здатності технологій позитивно впливати на ефективність, результативність, вартість та якість економічної, громадської та особистої діяльності.

Основна мета цифровізації полягає у досягненні цифрової трансформації існуючих та створенні нових галузей економіки, а також трансформації сфер життєдіяльності у нові більш ефективні та сучасні. Такий приріст є можливим лише тоді, коли ідеї, дії, ініціативи та програми, які стосуються цифровізації, будуть інтегровані, зокрема, в національні, регіональні, галузеві стратегії і програми розвитку.

Цифрові технології - одночасно величезний ринок та індустрія, а також платформа ефективності і конкурентоспроможності всіх інших ринків та індустрій. Високотехнологічне виробництво та модернізація промисловості за допомогою інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій.

У цифровому світі за умови наявності цифрової альтернативи існування розвитку більшої частини аналогових систем (сфер) стає недоцільним. Принцип “цифровий за замовчуванням” означає переведення у цифровий формат тих аналогових систем, розвиток та підтримка яких є очевидно не вигідними та неефективними. Саме цифровий стан стає звичайним станом функціонування та розвитку багатьох систем, сфер, організацій, індустрій та економік.

Масштаб і темп цифрових трансформацій мають стати основними характеристиками економічного розвитку.

При системному державному підході цифрові технології будуть значно стимулювати розвиток відкритого інформаційного суспільства як одного з істотних факторів розвитку демократії в країні, підвищення продуктивності, економічного зростання, а також підвищення якості життя громадян України.

Цифровий розвиток передбачає виконання комплексу завдань, що позитивно вплинуть на економіку, бізнес, суспільство та життєдіяльність країни в цілому.

Основними цілями цифрового розвитку є:

- прискорення економічного зростання та залучення інвестицій;
- трансформація секторів економіки в конкурентоспроможні та ефективні;
- технологічна та цифрова модернізація промисловості та створення високотехнологічних виробництв;
- доступність для громадян переваг та можливостей цифрового світу;
- реалізація людського ресурсу, розвиток цифрових індустрій та цифрового підприємництва.

Сектори економіки, що використовують цифрові технології, зростають швидше, дешевше та якісніше. Сфери життєдіяльності, зокрема освіта, медицина, транспорт, що модернізуються завдяки цифровим технологіям, стають набагато ефективніші та створюють нову цінність та якість.

Головною метою Концепції [2] є реалізація сценарію цифрового розвитку, як найбільш релевантного для України з точки зору викликів, потреб та можливостей та який передбачає:

- усунення законодавчих, інституційних, фіскальних та інших перешкод, які заважають розвитку цифрової економіки;

- впровадження стимулів та мотивацій для заохочення бізнесу та індустрій економіки в цілому до цифровізації;

- створення попиту та формування потреб серед громадян до цифровізації, насамперед через впровадження державою масштабних проектів цифрових трансформацій, зокрема на базі сучасних моделей державно-приватного партнерства;

- створення та розвиток цифрових інфраструктур як основи використання переваг цифрового світу у повсякденному житті та платформи для досягнення ефективності економіки взагалі;

- розвиток та поглиблення цифрових компетенцій громадян для забезпечення їх готовності до використання цифрових можливостей, а також подолання супутніх ризиків;

- розвиток цифрового підприємництва, створення відповідних (у тому числі аналогових) інфраструктур для підтримки та розвитку інноваційної діяльності, впровадження механізмів фондування, стимулювання та підтримки.

Мета впровадження стимулів та мотивацій проста: заохотити бізнес та громадян споживати та використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, тобто зробити так, щоб технології в Україні були доступні, цифрові інфраструктури викликали бажання та мотивацію до них підключатися та ними користуватися, а бажання модернізувати, оптимізувати, масштабувати, прискорити та розвинути власний бізнес та життєдіяльність змогли реалізуватися та стати основою цифрової економіки.

Створення попиту та формування потреб передбачає реалізацію цілеспрямованої та інноваційної політики створення в різних сферах життєдіяльності таких умов (технологічного середовища, цифрових інфраструктур тощо), які спонукали б громадян та бізнес замість звичних аналогових (традиційних) засобів та інструментів використовувати саме цифрові як більш ефективніші, швидші, дешевші та якісніші.

Література

1. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки / Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>.

2. Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації / Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3

березня 2021 р. № 167-р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80>.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА

Євтушевська О.О., к.е.н., доцент

Безбожна К.В., магістрант

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Основним джерелом фінансування підприємств є банківські кредити, інші види позик, облігації та акції. За рахунок емісії акцій підприємства збільшують власні фінансові ресурси, а на ринку позикового капіталу залучають кошти для тимчасового користування.

Характер зобов'язань значною мірою залежить від кредитного рейтингу позичальника, а отже, від його можливостей на ринку.

Так, корпорації з високим кредитним рейтингом (AAA) можуть залучати кошти під досить низьку фіксовану процентну ставку, емітувавши облігації з фіксованим купоном.

Корпорації з невисоким кредитним рейтингом не мають доступу до ринку облігацій і залучають кошти переважно на ринку кредитів. Причому в більшості випадків — це кредити під плаваючу процентну ставку.

У цілому підприємства з високим кредитним рейтингом залучають кошти на ринку капіталів під нижчі фіксовані чи плаваючі процентні ставки, ніж підприємства з невисоким кредитним рейтингом.

Корпорації з високим кредитним рейтингом залучають кошти як на внутрішньому, так і на зовнішньому фінансових ринках, віддаючи перевагу ринку, на якому вартість капіталу менша. Вітчизняні підприємницькі структури мають обмежені можливості щодо залучення коштів на міжнародному ринку. На національному ринку вони виступають переважно як позичальники на ринку короткострокових кредитів, а також у ролі емітентів векселів, не використовуючи з об'єктивних причин такі потужні джерела довгострокового фінансування, як довгострокові кредити та корпоративні облігації.

За рахунок середньо- та довгострокового фінансування підприємства здійснюють капітальні вкладення і частково фінансують оборотні активи. Основним джерелом фінансування оборотних активів виступають короткострокові банківські та комерційні кредити, комерційні цінні папери, векселі, інші короткострокові боргові зобов'язання підприємства.

Крім банківських кредитів та корпоративних облігацій специфічними джерелами фінансування виступають лізингове та факторингове кредитування. Підприємству також можуть здавати в оренду, надавати

	ІСТОРИЧНИХ АСПЕКТ	
	Седікова І. О., д.е.н., професор; Мандрикі́н Д. В., асистент. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	
56.	ДЕМОГРАФІЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ГРУЗИИ В УСЛОВИЯХ КОВИДПАНДЕМИИ Чичинадзе Борис, д.э.н, Кутаисский Государственный Университет им. Ак. Церетели, г. Кутаиси, Грузия	183
57.	СУТНІСТЬ ТА МЕТОДИКА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ ЗА НЕТОВАРНІМИ ОПЕРАЦІЯМИ Немченко В.В., д.е.н., професор; Галаган І.В., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	184
58.	СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ Ощепков О.П., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	188
59.	ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ВИБУТТЯ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ Васьковська К.О., к.е.н., доцент; Космачевська Е.В., магістрант, Орлова А.Ю., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	191
60.	ОСНОВНІ ІНДИКАТОРИ ФІНАНСОВОЇ ВРАЗЛИВОСТІ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ Тарасова О.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	194
61.	ЕКОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ Немченко В.В., д.е.н., професор; Єдлічка Є.А.. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	197
62.	СУТНІСТЬ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА Мельник Ю.М., д.е.н., професор; Сарієва Г.І, бакалавр, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	199
63.	ОЦІНКА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ Мельник Ю.М., д.е.н., професор; Щегульцова А.О, магістрант, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	202
64.	АКТУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Євтушевська О.О., к.е.н., доцент; Андрєєва М.В., бакалавр. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	208
65.	ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ Маркова Т.Д., к.е.н., доцент; Пчелянська Г.Б., старший викладач; Домброван Я.Ю., бакалавр. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	213
66.	ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ, РОЗВИТОК ТА СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ Іванченкова Л.В., д.е.н., професорка; Хутак Артур Шир Ага, аспірант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	215

	ОРГАНІЗАЦІЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА	
67.	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент; Безбожна. К.В., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	218
	ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
68.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Добровольська О.Я., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	220
	ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ	
69.	Ткачук Г.О., д.е.н., доцент; Козаченко А.В. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	224
	ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	
70.	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент; Горбатюк І.С., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	228
	ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ І АНАЛІЗУ РЕЗУЛЬТАТІВ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
71.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Кризька Т.П., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	231
	ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ РІЗНИХ КРАЇН	
72.	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент; Ковальова В.О., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	235
	РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	
73.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Малик Т.П., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	238
	ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТІВ ТРАНСКОРДОННОЇ СПІВПРАЦІ ТА ПЕРЕВІРКИ ВИТРАТ В РАМКАХ ДАНИХ ПРОЄКТІВ	
74.	Стасюкова К.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	243
	ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
75.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Шоман О.Р., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	246
	ФОРМАТ ТА ЗМІСТ ПОЛІТИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КОРПОРАТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА	
76.	Ткачук Г.О., д.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	249
	РОЛЬ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ В ПРОДОВОЛЬЧІЙ БЕЗПЕЦІ	
77.	Молодан М.М., ОНАХТ, м. Одеса, Україна	254
	РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
78.	Філахтов К.О., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	257
	НАСЛІДКИ ЗМІНИ ЛОГІСТИКО-ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ ПІДПРИЄМСТВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ	
79.	Савенко І.І. д.е.н., професор; Ткачев В.А. аспірант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	261
	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА ОСНОВІ КОНЦЕПЦІЇ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН	
80.	Седікова І.О., д.е.н., професор; Бондар В.А., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса,	264